

PLANTEFOKUS

Nyttedyr øgede udbyttet med tre hkg i forsøg

Det er muligt at øge antallet af nyttedyr i marken, men det vil for eksempel kræve mange insektvolde. Kun få undersøgelser belyser effekten af nyttedyr, og generelt kan de ikke erstatte kemisk bekæmpelse.

Biologisk bekæmpelse af skadedyr med forskellige insekter, svampe og nematoder er meget brugt i væksthuse. Her er et stabilt klima, hvor udsatte nyttedyr og svampe kan trives og kan angribe og reducere bestanden af skadedyr.

Biologisk bekæmpelse med udsætning af naturlige fjender for at bekæmpe skadedyr

er dog ikke brugt ret meget på friland i Danmark. Dette skyldes, at nyttedyrene trives dårligere på friland, hvor der er kulde og blæst, ligesom prisen på nyttedyr oftest ikke er konkurrencedygtig med skadedyrsmidler.

Det oplyser landskonsulent ved VFL, Ghita Cordsen Nielsen.

I markerne findes der dog en naturlig bestand af forskellige insekter, hvoraf mange lever af skadedyr især bladlus. Det er velkendt, at både mariehønen og dens larve lever af bladlus. En voksen mariehøne æder 20-40 bladlus om dagen, mens larven æder omkring 200-600 bladlus i løbet af dens udvikling.

Forskellige svampe kan også angribe skadedyrene.

Insektvolde fremmer nyttedyr

- Det varierer, hvor mange naturlige fjender der findes i marken. Jo flere markskel, græsrabatter, hegn og bevoksninger, der er omkring marken, jo flere nyttedyr er der ofte, forklarer landskonsulent.

Undersøgelser har også vist, at etablering af såkaldte insektvolde fremmer nyttedyr. Insektvolde fungerer som overvintringssted for nyttedyr og etableres ved at pløje to furer sammen.

Retningen bør være nord-syd for at sikre en ensartet solindstråling og undgå en kold nordside. Højden bør være cirka 40-50 cm og bredden cirka to meter. Volden bør være åben i begge ender, så man kan passere med maskiner.

Volden tilsås med forskellige flerårige tuegræsser som hundegræs, fløjlsgræs og timothe.

Nedgang i bladlus

Engelske undersøgelser har vist, at der var en nedgang i antallet af bladlus i op til 83 meters afstand fra en insektvold. I området mellem otte og 33 meters afstand fra insektvolden var antallet af bladlus væsentlig lavere end i området 58-83 meter fra insektvolden.

Der skal således relativt mange insektvolde til for at få opformeret nyttedyr nok til at bekæmpe mere udbredte angreb af bladlus.

Mariehøns kom for sent

Der er kun lavet meget få undersøgelser, der belyser effekten af nyttedyrene i relation til opnåede merudbytter eller til

eventuelt sparede sprøjtninger mod skadedyr.

I en svensk undersøgelse blev udbyttet undersøgt i 10 vårbymarker med og uden nyttedyr, som lever på jordoverfladen, ved at forhindre indvandring af nyttedyr. Der var meget kraftige angreb af havrebladlus i forsøgene, og udbyttet blev øget med tre hkg i områder med nyttedyr på jordoverfladen i forhold til områderne uden nyttedyr på jordoverfladen.

- Ved kraftige angreb af bladlus kan nyttedyrene ikke erstatte kemisk bekæmpelse, fordi nyttedyrene enten er for få eller kommer for sent.

- Eksempelvis kan mariehøns æde mange bladlus, men desværre dukker mariehønsene først relativt sent op i markerne. I de år, hvor bladlusan-

grebene ligger på grænsen til at udløse en bekæmpelse, kan nyttedyrene derimod have en effekt, fortæller Ghita Cordsen Nielsen videre.

Skadedyrsmidlet Pirimor har kun effekt mod bladlus og skåner de naturlige fjender. Anvendelse af dette middel vil derfor også skåne de naturlige fjender.

Snyltehvepse dræber glimmerbøssens larver

Svenske undersøgelser har også vist, at snyltehvepse kan dræbe 25-75 procent af glimmerbøssens larver i raps. Snyltehvepsene kommer frem fra begyndende blomstring, og forskerne vurderer, at antallet af snyltehvepse er den vigtigste faktor for, hvor kraftige angreb af glimmerbøsser, der kommer i rapsen året efter. Undgå derfor at sprøjte med skadedyrsmidler fra begyndende blomstring.

På Landbrugsinfo er der nye materialer, blandt andet inspirationsark, test, artikler og en video, som sætter fokus på nyttedyr i landbruget.

kls

Insektvolde fungerer som overvintringssted for nyttedyr og etableres ved at pløje to furer sammen. Retningen bør være nord/syd for at sikre en ensartet solindstråling og undgå en kold nordside. (Arkivfoto: Kaj Lund Sørensen)

